

La cultura de l'aigua

Recursos

Agència Catalana de l'Aigua
<http://mediambient-gencat.net/aca>

Aigües de Barcelona
www.aiguesdebarcelona.es

Ecologistes en acció
<http://ecologistesenaccio-cat.pangea.org/temes/aigua/aigua.htm>

Empresa AGBAR
www.agbar.es

Empresa gestora del clavegueram de Barcelona
www.clabsa.es

Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
www.camb.cat

Fundació Ecologia y Desarrollo
www.agua-dulce.org

Medi Ambient. El cicle de l'aigua
www.bcn.es/mediambient/cat/web/cont_bcn_aigua_presen.htm

Web de l'aigua del CJB
www.cjb.cat/aiguajusta.org

Documents de consulta

- Aigües de Barcelona. L'aigua, el llarg camí de la natura a casa. ACV Edicions. Gener 2007
- Aigües de Barcelona. Monografia Planta de Tractament del riu Llobregat a Sant Joan Despí.
- Àrea Metropolitana de Barcelona, Entitat del Medi Ambient. Depuradora del Baix Llobregat.
- Catalunya estalvia aigua. Guia pràctica per a l'estalvi domèstic d'aigua.
- Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona. Pràctiques sostenibles del Punt d'Informació de Recursos per a Sostenibilitat.

Informa't de La cultura de l'aigua trucant al:

901 51 52 53

El vostre telèfon d'informació

Aquesta obra es pot copiar, distribuir i comunicar públicament, fent citar sempre al Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona. No podeu utilitzar-la per a fins comercials.
Més informació: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Imprès en paper reciclat.
Maquetació i disseny: Francesc Vilà
Impressió: Gramagraf, S.C.C.L./D.L.
B-17327/2000

En col·laboració:

Ajuntament de Barcelona

901 51 52 53

Centre de Recursos
per a les Associacions Juvenils
de Barcelona

Espai Jove La Fontana
Gran de Gràcia, 190-192

08012 Barcelona
Tel. 901 51 52 53
Tel. 93 265 52 17
fax: 93 265 51 58

e-mail: casal@casalbcn.cat
web: www.casalbcn.cat

Núm. 97, setembre de 2009

La cultura de l'aigua

L'aigua és un recurs natural que utilitzem tots i totes a diari, és un recurs que usem, ingerim, embutem i al mateix temps exigim que presenti unes garanties de salut i unes qualitats organolèptiques determinades: color transparent, gust agradable, olor imperceptible...

L'accés a l'aigua és un fet que condiciona el dia a dia de les persones i en molts casos en determina el nivell de vida. Així doncs, una xarxa de canalització d'aigua potable des del punt de captació fins a l'aixeta de casa, presenta molts avantatges respecte un abastament d'aigua a través de pous que donen servei a varies famílies, a aquest abisme se li han d'afegir les diferències sanitàries que pot presentar una aigua tractada en una potabilitzadora amb processos de cloració i ozonització respecte d'una aigua extreta directament de l'aqüífer.

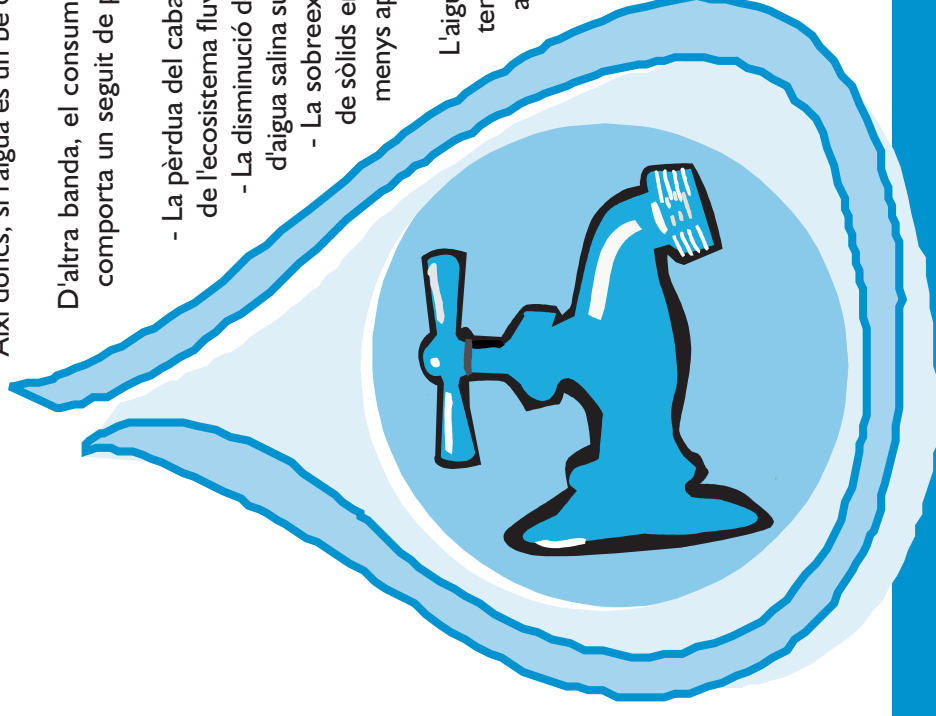
La dificultat d'accés a aquest recurs també en determina el consum; les poblacions que tenen moltes facilitats per accedir a l'aigua potable poden arribar a consumir-ne fins a 5 vegades més que una població que no ha desenvolupat un sistema de bombeig i canalització fins a les cases. Així doncs, si l'aigua és un bé comú, caldria plantejar-se: Realment la tractem com un bé comú?

D'altra banda, el consum desmesurat d'aigua, ja sigui de forma conscient o inconscient, comporta un seguit de problemes ambientals:

- La pèrdua del cabal ecològic de manteniment d'un riu comporta la desestabilització de l'ecosistema fluvial que creix al voltant d'una conca.
- La disminució de l'arribada de l'aigua a les desembocadures dels rius facilita l'entrada d'aigua salina subterrània procedent del mar; i a llarga la salinització de l'aqüífer.
- La sobreexplotació d'un aqüífer pot suposar un increment del percentatge de sòlids en l'aigua que queda al medi, convertint-la cada vegada en una aigua menys apta per al consum.

L'aigua és un recurs altament explotat per l'espècie humana, però cal tenir present que es tracta d'un element que constitueix l'hàbitat per a moltes espècies, i el bon estat de conservació de les seves propietats en el medi pot garantir la continuïtat de nombrosos ecosistemes que en depenen directament.

En aquest butlletí farem un repàs dels aspectes relacionats amb l'aigua i el seu consum a la ciutat de Barcelona, així com també podrem consultar un seguit de bones pràctiques que podran ser d'utilitat a l'hora de contribuir a l'estalvi d'aigua i el manteniment de les seves qualitats.

El tractament de l'aigua

Tota l'aigua que utilitzem a la ciutat de Barcelona (i en quasi totes les ciutats del primer món) segueix un llarg recorregut abans i després de passar per les nostres llars.

L'aigua captada dels aquífers o de les parts superficials del riu és tractada en una planta potabilitzadora on s'apliquen processos de clarificació, afinatge i desinfecció i un cop tractada és bombejada cap als diversos dipòsits elevats dels quals disposa la ciutat. Des d'allà l'aigua arriba a les llars per descens, a través de la xarxa de canonades de distribució.

Un cop usada, l'aigua que desapareix pel desaigüe és conduïda a través de la xarxa de clavegueram fins arribar a la planta depuradora que per zona li correspon. És en aquestes plantes de tractament d'aigües residuals on s'aplica el procés de desbast i filtració (on es separen tots els sòlids de major diàmetre), sedimentació (on es fan precipitar els sòlids en suspensió), floculació (on es fan bombollear cap a la superfície tots els greixos), i finalment s'aplica un tractament biològic (terciar) on l'aigua es deixa reposar en tancs amb microorganismes aeròbics i anaeròbics per tal que aquests eliminin tota la matèria orgànica que conté l'aigua. Un cop depurada, l'aigua és retornada al mar, injectada al riu o bé utilitzada per al reg i per a usos de neteja urbana.

La gestió de l'aigua

L'aigua és un bé públic, tot i això les empreses que s'encarreguen de la seva gestió són de titularitat diversa. Així doncs, a la Ciutat de Barcelona, l'empresa que s'encarrega de la potabilització i la distribució de l'aigua a les cases és Aigües de Barcelona, que pertany al grup privat Agbar, mentre que la canalització de les aigües residuals i el manteniment de la xarxa de clavegueram va a càrrec de l'empresa privada Clabsa, finalment la depuració de les aigües residuals és gestionada per l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que va ser creada el 1987 pel Parlament de Catalunya per gestionar el cicle de l'aigua i els residus municipals.

La nova cultura de l'aigua

El concepte de nova cultura de l'aigua neix a partir de la publicació del llibre "La nueva cultura del agua en España" (Martínez-Gil, 1997), tot i això es tracta d'un concepte que ja era present en moltes iniciatives plantejades anteriorment. La nova cultura de l'aigua vol dir passar de fer gestió de l'oferta, a fer gestió de la demanda, apostant pel manteniment d'aquest recurs per tal que pugui ser utilitzat per a totes les espècies sense veure minvades les seves funcions ecològiques i socials.

Per dur a la pràctica la nova cultura de l'aigua s'estan impulsant un seguit d'iniciatives que han de combinar l'ús de l'aigua amb la conservació del medi, com ara gestionar la demanda i reduir el malbaratament d'aigua a nivell agrícola, industrial i urbà, reduir les pèrdues de la xarxa, millorar la depuració de les aigües residuals i reduir la contaminació agrícola, reutilitzar les aigües grises, aprofitar les aigües pluvials en habitatges, en parcs i jardins públics, integrar les previsions dels efectes del canvi climàtic en la planificació hidrològica i reformar les tarifes perquè incentivin l'ús eficient i l'estalvi d'aigua.

La directiva Marc de l'aigua aprovada el desembre de l'any 2000, és l'instrument polític que ha de permetre desenvolupar aquest concepte amb una estructura jurídica de fons.

Bones pràctiques

A la ciutat de Barcelona s'estima que cada ciutadà consumeix una mitjana de 122 litres d'aigua al dia, ja sigui per al consum, la neteja, el reg o qualsevol de les activitats que dugui a terme a diari. Tenint en compte que l'aigua potable és un recurs finit, i que es regeix per un cicle tancat que requereix un temps de gestació, cal que nosaltres, com a consumidors/es, ens plantejem quina és la manera més eficient d'utilitzar-la, i evidentment, quina és la manera de reduir-ne el seu consum.

L'estalvi d'aigua es pot dur a terme de moltes maneres; a continuació us presentem un llistat de bones pràctiques que podem aplicar tant a les nostres llars com als locals de les nostres associacions:

Entrada d'aigua:

- Portar al dia el manteniment de les canalitzacions d'aigua de l'edifici, controlant que no hi hagi risc de fuites ni pèrdues contínues.
- Reparar les aixetes que degoten tan bon punt es detecti la incidència.
- Tancar bé les aixetes quan no s'estan utilitzant, i en cada cas, plantejar-se quin és el tipus d'aixeta més adequat, segons l'ús que se'n faci.
- Instal·lar reductors de cabal a les diferents aixetes de la casa, i utilitzar mànecs de dutxa que duguin sistemes difusors incorporats.
- A l'hora d'adquirir nous aparells que consumeixin aigua (rentadora, rentavaixelles...), mirar que presentin l'etiqueta ecològica que garanteix un ús racional de l'aigua, i procurar utilitzar-los plens en la seva màxima capacitat.
- Instal·lar sistemes d'estalvi d'aigua en els vàters, com ara el doble polsador o les cisternes de descàrrega variable.
- Regar a l'hora adequada, a primera hora del matí o al vespre, per tal que l'aigua sigui aprofitada per la planta i no es perdi per evaporació.

Sortida d'aigua:

- Procurar fer un correcte ús del vàter, evitant llençar-hi brossa o material no degradable. Les restes de cigarretes, les compreses, els bastonets de les orelles o fins i tot els mocadors de paper, no estan pensats per ser dissolts en l'aigua.
- La pintura és un alt contaminant de l'aigua, per això la millor opció és portar les restes de pintura a la deixalleria.
- Recuperar l'oli de fregir en un pot en comptes de llençar-lo per l'aiguera, i un cop ple, dur-lo a la deixalleria.
- Portar els medicaments sobrants o caducats a la farmàcia, en cap cas convé que es barregin amb les aigües residuals.

La millor manera d'estalviar aigua, però, és tenir present que tota ella segueix un cicle, i que com menys l'embrutem, menys recursos haurem de destinar per a tornar-la a fer apte per al consum.